

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

27 oktober 2000

ONTWERP VAN DECREET

houdende diverse bepalingen

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen
uitgebracht door de heer Koen Helsen**

**(Hoofdstuk VI – Vlaamse Openbare Instellingen (artikel 11) ;
Hoofdstuk X – Evenwichtige vertegenwoordiging en
Hoofdstuk XV – Slot- en overgangsbepalingen (artikel 40, eerste en tweede lid))**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Patricia Ceysens.

Vaste leden :

mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ingrid van Kessel ;

mevrouw Patricia Ceysens, mevrouw Claudine De Schepper, de heren Jacques Devolder, Koen Helsen ;

mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Marijke Dillen, de heer Felix Strackx ;

de heren Guy Swennen, Jan Van Duppen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel ;

mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Veerle Heeren, de heren Jan Laurys, Luc Martens ;

de heren Frans De Cock, Freddy Feytons, André Moreau, Cis Schepens ;

de heren Wilfried Aers, Julien Librecht, mevrouw Marleen Van den Eynde ;

de heren Patrick Hostekint, Jacky Maes ;

mevrouw Ann De Martelaer ;

mevrouw Margriet Hermans.

*Zie :***414** (2000-2001)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nrs. 2 tot 5 : Amendementen
- Nr. 6 : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid
- Nr. 7 : Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport
- Nr. 8 : Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
- Nr. 9 : Verslag namens de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken
- Nr. 10 : Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
- Nr. 11 : Verslag namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen behandelde de haar toegewezen artikelen (artikel 11, 22, 23 en 40, eerste en tweede lid) van het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen op 12 oktober 2000.

1. Toelichting door mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen

Hoofdstuk VI – Vlaamse Openbare Instellingen : artikel 11

In het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering werd geen sanctie opgenomen voor het geval een aangeslotene bij een zorgkas de jaarlijkse bijdrage niet betaalt. Nochtans was het de bedoeling van de decreetgever om zowel de aansluiting bij een zorgkas als de betaling van een jaarlijkse bijdrage door de aangeslotenen verplicht te stellen voor personen die in het Nederlandse taalgebied wonen. Enkel de niet-naleving van de eerste verplichting wordt gesanctioneerd (ambtshalve aansluiting bij de zorgkas van het Vlaamse Zorgfonds). De ontworpen bepaling in artikel 11 van voorliggend 'verzameldecreet' wil ook de niet-naleving van de tweede verplichting sanctioneren.

Hoofdstuk X – Evenwichtige vertegenwoordiging : artikel 22 en 23

De minister verklaart minder gelukkig te zijn met dit hoofdstuk. Het betreft immers het uitstel van de volledige toepassing van de quotumdecreten inzake de meer evenwichtige samenstelling van de Vlaamse advies- en bestuursorganen op 1 januari 2002. De minister motiveert dit uitstel. De impact van de quotumdecreten is nog onvoldoende doorgedrongen bij de verantwoordelijke overheden en vooral bij de voordragende instanties. Dit is zeker het geval in de 'hardere' sectoren die tegen 1 januari 2000 niet beantwoordden aan de samenstellingsvereiste. Uit de stand van zaken van januari 2000 bleek dat slechts ongeveer 30 percent van de 255 Vlaamse adviesorganen, waarvan de samenstelling bekend was, in orde was met de quotumregel. Het quotumdecreet bepaalt dat als de adviesorganen niet conform aan het decreet zijn samengesteld, ze vanaf 1 januari 2000 geen rechtsgeldige adviezen kunnen uitbrengen. Vanuit de zorg om goed bestuur wil de regering de decreetswijziging retroactief van kracht laten worden vanaf 1 januari

2000. Tegelijk verwijst de minister ook naar de reorganisatie van de Vlaamse administratie die in de volgende jaren doorgevoerd zal worden. Hoogstwaarschijnlijk zullen tegen begin 2002 de nieuwe overheidsstructuren en de rol (plaats, aantal...) van de adviesorganen en instellingen erin uitgetekend zijn.

Tegelijk belooft de regering echt werk te maken van de evenwichtige samenstelling tegen 2002, o.m. door de verdere uitbouw van Pluspunt, de databank voor vrouwen met bestuurskwaliteiten, en een betere bekendmaking ervan.

2. Bespreking

Hoofdstuk VI – Vlaamse Openbare Instellingen

Artikel 11

De heer Koen Helsen vraagt zich af of de inwoners van Brussel, die vrijwillig aansluiten bij een zorgkas, wel vervolgd kunnen worden. Mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, antwoordt dat voor het einde van 2000 een minidecreet bij het parlement ingediend wordt om diverse problemen op te lossen o.a. in verband met Brussel en de afdwingbaarheid daar. De technische werkgroep heeft dit probleem nog niet helemaal uitgeklaard. Eind oktober sluit de werkgroep haar werkzaamheden af. Inspelend op de opmerking van de heer Helsen oordeelt mevrouw Sonja Becq dat er geen enkel probleem is. Er moet immers een onderscheid worden gemaakt tussen het aansluiten bij een zorgkas en het betalen van de bijdrage voor de aansluiting. Een inwoner van Brussel kiest voor zijn aansluiting. Als hij aansluit, moet hij wel betalen, zoniet kan hij gesanctioneerd worden.

Mevrouw Sonja Becq wil weten op welke wijze iemand aangemaand zal worden te betalen. Moet de wijze van aanmaning niet mee in het voorgestelde artikel 21bis opgenomen worden? Minister Mieke Vogels is van oordeel dat de wijze van aanmaning een materie is die in een uitvoeringsbesluit thuishoort.

De heer Felix Strackx zegt reeds bij de bespreking van het decreet op de zorgverzekering te hebben gewezen op de vele hiaten in het decreet. Hij zegt toen o.m. te hebben gevraagd welke maatregelen genomen worden als iemand weigert te betalen.

Toenmalig minister Luc Martens antwoordde dat een deurwaarder gestuurd wordt om het bedrag te innen. Spreker acht een gevangenisstraf zinloos. Als een persoon weigert te betalen, komt er een veroordeling door de rechtbank en wordt een deurwaarder gestuurd. Mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, repliceert dat dat deze bepaling opgesteld is op basis van juridisch advies. Gevangenisstraf lijkt inderdaad vaak niet in verhouding te staan tot het gepleegde feit, merkt mevrouw Patricia Ceysens op. Toch wordt dit als sanctie opgenomen omdat een persoon zich altijd onvermogen kan verklaren, zodat een geldboete ontlopen wordt. Voor de overheid is een gevangenisstraf de ultieme stok achter de deur. Mevrouw Patricia Ceysens vindt een gevangenisstraf wel absurd voor de inwoners van Brussel die vrijwillig aansluiten bij een zorgkas. In tegenstelling tot mevrouw Sonja Becq vindt zij dat hier inhoudelijk een verschil is ten opzichte van een inwoner van het Nederlandse taalgebied die verplicht moet aansluiten.

In hun legistiek advies merken de diensten van het Vlaams Parlement op dat het in artikel 11 voorgestelde artikel 21bis als strafbepaling niet thuishoort in hoofdstuk IV Toezicht of in hoofdstuk V Slotbepalingen en inwerkingtreding van het decreet op de zorgverzekering. Daarom wordt voorgesteld het voorgestelde artikel 21bis op te nemen in een nieuw in te voegen hoofdstuk IVbis Strafbepalingen. De commissie beslist dit bij technische correctie recht te zetten in de tekst aangenomen door de commissies.

Hoofdstuk X – Evenwichtige vertegenwoordiging

Artikelen 22 en 23

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen is tegen die artikelen gekant. Het is niet omdat iets onmogelijk te realiseren lijkt, dat de decreetgeving zich daaraan moet aanpassen. Anders zouden de personen die een bouwovertreiding begaan hebben evenveel redenen hebben om de regularisatie van hun toestand te vragen omdat het niet anders kan. De regering gebruikt volgens haar twee maten en twee gewichten.

Principieel heeft de fractie van het lid er problemen mee dat de bepalingen in een verzameldecreet opgenomen worden en op die manier verdonkere-maand worden. Het lid is van oordeel dat de minister terugkomt op het standpunt in haar beleidsnota over quota als methode. Bovendien uit het lid prin-

cipiële en juridische bezwaren tegen het retroactieve karakter van de bepaling. Het lid heeft herhaaldelijk de regering gevraagd maatregelen te nemen om de evenwichtige samenstelling te realiseren. Een eerste interpellatieverzoek werd in december ontonvankelijk verklaard. Op 16 maart heeft het lid de minister-president geïnterpelleerd en op 17 maart 2000 een met redenen omklede motie ingediend (*Parl. St. VI. Parl. 1999-00, nr. 246/1*) De motie werd weggestemd. Wat heeft de regering ondertussen gedaan ? Blijkbaar heeft de regering in juni beslist een bepaling in het verzameldecreet op te nemen en de Raad van State maar drie dagen de tijd gegeven om een advies te geven zodat een advies ten gronde onmogelijk was.

Op inhoudelijk vlak wil mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wijzen op de afspraken van de Wereldvrouwenconferentie in Peking. Vlaanderen heeft zich ertoe geëngageerd die afspraken na te komen via het decreet van 30 april 1997 houdende de opvolging van de resoluties van de Wereldvrouwenconferentie die van 4 tot 14 september in Peking heeft plaatsgehad. Tijdens deze zittingsperiode werden weinig positieve stappen gezet, vindt het lid. De verwijzing van de minister naar de trage vooruitgang in de 'harde' sectoren gaat niet op. Mevrouw Vera Dua, die minister is van Leefmilieu en Landbouw, is er blijkbaar wel in geslaagd de evenwichtige samenstelling te realiseren. Het hangt dus niet zozeer af van de sector, maar veeleer van de persoonlijke motivatie van de bevoegde minister. In alle stilte is een reeks uitzonderingen op het decreet van 15 juli 1997 bij besluit uitgevaardigd in het Belgisch Staatsblad van 20 april 2000. Weinig organen hebben een beroep gedaan op die uitzonderingsregel want conform het decreet van 15 juli 1997 moest men bewijzen dat men de nodige stappen gezet heeft om een evenwichtige samenstelling te realiseren. Weinig ministers hebben de databank Pluspunt geraadpleegd.

De CVP-fractie heeft genoeg voorzetten gegeven om initiatieven te nemen. Door deze artikelen te stemmen zonder inspanningen te hebben gedaan, maakt men zich fundamenteel belachelijk, meent het lid. Vrouwen die klaar zijn om een plaats in een adviesorgaan op te nemen, weten niet dat er vacatures zijn.

Volgens de heer Felix Strackx is zijn fractie nooit voorstander geweest van het gebruik van quota die van bovenaf opgelegd worden. De maatschappelijke evolutie zal het probleem zelf oplossen. Heeft de minister een verklaring voor het feit dat de adviesraden nog niet evenwichtig samengesteld zijn ?

Zoekt men niet genoeg naar vrouwelijke kandidaten of zijn er onvoldoende vrouwen kandidaat ?

De heer Koen Helsen betreurt dat de opgelegde quota niet het verhoopde resultaat hebben, omdat er blijkbaar onvoldoende vrouwelijke kandidaten zijn. Het uitstel van de evenredige vertegenwoordiging is te betreuren. Zijn er door de vorige regering wel voldoende voorbereidingen getroffen en is 1 januari 2002 dan wèl haalbaar ? Er zouden een aantal suggesties gedaan moeten worden om dit mogelijk te maken. Een andere aanpak is noodzakelijk. De vacatures in adviesorganen zijn volgens de spreker wel voldoende bekend, maar niet het profiel van de gezochte kandidaat en de functieomschrijving. Er moet een actieve bemiddelingspolitiek uitgewerkt worden.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel stelt vast dat er onvoldoende inspanningen geleverd werden om de evenwichtige samenstelling te bereiken. Het lid stelt voor de genomen maatregelen te evalueren en vandaaruit nieuwe voorstellen te doen. Ze vreest dat men niet anders kan dan deze artikelen goed te keuren gezien de onwettelijke situatie. Wel moet tegelijk ernstig werk gemaakt worden van de evenwichtige vertegenwoordiging. Het lid blijft in het decreet van 15 juli 1997 geloven.

Volgens mevrouw Patricia Ceysens heeft de VLD er voor gewaarschuwd dat de evenwichtige vertegenwoordiging niet waargemaakt kan worden door het quotumsysteem op zich. De VLD heeft het decreet niet goedgekeurd. Er moeten andere manieren gezocht worden, die meer inspanning vergen. Kind en Gezin bv. heeft kandidaten gezocht via de media.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen merkt op dat minister Anne Van Asbroeck, toenmalig minister bevoegd voor Gelijke-kansenbeleid, de regering maar op de valreep heeft kunnen overhalen het decreet van 15 juli 1997 over de evenwichtige vertegenwoordiging in adviesorganen goed te keuren. Ook minister Brigitte Grouwels, haar opvolgster, heeft moeten vechten om het decreet van 18 mei 1999 houdende een meer evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in de beheers- en bestuursorganen erdoor te krijgen. Laatstgenoemde heeft bij het uitbouwen van Pluspunt veel tegenkanting ervaren van de administratie. Als een minister ervan overtuigd is dat het van belang is voor het algemeen beleid om over evenwichtige adviesorganen te beschikken, kan men erin slagen. Zowel op het vlak van Cultuur als van Volksgezondheid zijn in de vorige zittingsperiode nieuwe decreten goedgekeurd waarin de evenwichtige sa-

menstelling van adviesraden gestipuleerd wordt. Daarom betreurt het lid dat de motie van 17 maart 2000 niet goedgekeurd werd. Vanaf maart werd geen enkel adviesorgaan evenwichtiger samengesteld.

Mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, antwoordt dat zij niet afziet van haar standpunt dat quota een hefboom zijn in het gelijkekansenbeleid. Het bewijs daarvan is het feit dat het besluit van 20 april 2000 volledig in de geest van het decreet werd opgesteld.

De minister stelt vast dat het draagvlak voor die decreten nog niet gecreëerd was, vooral niet bij de voordragende instanties. Elke nieuwe vertegenwoordiging die voor goedkeuring op de regerings- tafel komt, wordt afgewezen als niet beantwoord wordt aan de 1/3–2/3 – regel. Zo werd een vertegenwoordiging voor de Hogere Zeevaartschool afgewezen, waarna men toch genoeg vrouwelijke kandidaten heeft kunnen voordragen. Er wordt dus systematisch aan gewerkt, maar er zijn talloze adviesorganen die niet allemaal ineens afgeschaft kunnen worden omdat ze niet in regel zijn met de evenwichtige vertegenwoordiging. Het is vooral een probleem dat de voordragende instanties, zoals vakbonden, nog steeds alleen mannen voordragen. De minister concludeert dus dat er niets afgedaan wordt aan de grond van het decreet. Systematisch worden nieuwe voordrachten gecontroleerd op de evenwichtige vertegenwoordiging. Voor een goed bestuur is het echter noodzakelijk de organen uitstel te geven, zoniet wordt ook het decreetgevend werk op de helling gezet.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen hoopt dat deze regering net als de vorige geen enkele samenstelling meer goedkeurt die het quotum niet respecteert. Het lid vindt de goedkeuring van artikel 22 en 23 een negatief signaal aan degenen die wel een inspanning gedaan hebben om tot een evenwichtige samenstelling te komen. De spreker wil er verder aan herinneren dat haar fractie telkens benadrukt heeft dat het decreet de aanleiding moest zijn voor een duidelijker profielbeschrijving en een betere bekendmaking van de vacatures. Het decreet moest een hefboom zijn voor de selectie van kandidaten op basis van kwaliteit. Tot slot merkt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen op dat de nieuw samengestelde beheerraad van de Limburgse Reconversie maatschappij niet evenwichtig is samengesteld. Het betreft hier een samenstelling die niet in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd moest worden. Het lid volgt juist die samenstellingen op de

voet. De minister repliceert dat dit een Limburgse aangelegenheid was.

3. Stemming

Artikel 11, van hoofdstuk VI – Vlaamse Openbare Instellingen, wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 1.

De artikelen 22 en 23 worden aangenomen met 7 stemmen tegen 3. Hoofdstuk X – Evenwichtige vertegenwoordiging wordt met dezelfde stemuitslag aangenomen.

Artikel 40, eerste en tweede lid, van hoofdstuk XV – Slotbepalingen, worden met dezelfde stemuitslag aangenomen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Koen HELSEN

Patricia CEYSENS
